

PPG
PRAGMATIC POLICY GROUP

Polski rynek usług dostawy zamówień z użyciem aplikacji w 2025 r.

Jak zmiana formy zatrudnienia kurierów partnerskich wpłynie na lokalny handel, możliwości zarobkowe oraz ceny dla konsumenta?

Informacje o raporcie

Firma Pragmatic Policy Group (PPG) na zlecenie firmy Wolt przeprowadziła niezależną analizę, aby ocenić, jaki wpływ na kurierów partnerskich w Polsce miałaby zmiana formy ich zatrudnienia polegająca na uznaniu ich za osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy oraz jakie byłyby konsekwencje ekonomiczne tej zmiany dla polskich sprzedawców i konsumentów.

Pragmatic Policy Group

PPG jest niezależną agencją badań ekonomicznych, która tworzy modele przedstawiające wpływ różnych scenariuszy ustawodawczych i regulacyjnych na gospodarkę.

Koncentruje się w szczególności na niezamierzonych konsekwencjach prowadzonej przez władze polityki dla grup społecznych szczególnie podatnych na zagrożenia.

Wykorzystuje zaawansowane techniki analityczne oraz doświadczenie branżowe, aby prognozować wpływ przepisów, przedstawiać wnioski oparte na obiektywnych danych i pomagać w podejmowaniu strategicznych decyzji.

Informacje o autorze

Oliver Browne jest głównym ekonomistą PPG. Wcześniej pełnił funkcję głównego doradcy ds. polityki sekretarza skarbu Australii. Piastując to stanowisko, opracowywał krajową politykę gospodarczą, w tym reformy systemu bankowego o wartości 3,8 biliona dolarów wdrożone w następstwie ogólnoświatowego kryzysu finansowego.

Przez blisko dekadę zajmował się też gospodarką, finansami i prawem w firmach BlackRock w Nowym Jorku i J.P. Morgan w Sydney oraz w międzynarodowej firmie prawniczej Ashurst.

Spis treści

Numer Strony

01	**Wprowadzenie**	**04**
	Najważniejsze wnioski	05
02	**Wpływ zmiany formy zatrudnienia kurierów partnerskich na ceny dla konsumenta i popyt konsumencki**	**07**
	Podwyżki cen dla konsumenta	07
	Niższy popyt konsumencki	08
03	**Utrata zysków przez sprzedawców**	**09**
04	**Mniejsza liczba godzin pracy i niższe zarobki osób współpracujących z platformami**	**12**
	Mniejsza liczba dostępnych godzin pracy tygodniowo	14
	Niższe roczne zarobki partnerów kurierskich	15
05	**Ograniczenie możliwości zarobkowych**	**16**
	Pierwotna utrata możliwości zarobkowych spowodowana spadkiem popytu	16
	Wtórna utrata możliwości zarobkowych spowodowana odgórnie ustalonym harmonogramem czasu pracy	17
	Łączna utrata możliwości zarobkowych	18
06	**Załącznik: Metodologia**	**20**

1 Wprowadzenie

Od kilku lat w Polsce ma miejsce szybki rozwój usług dostawy zamówień z użyciem aplikacji, co powoduje znaczny wzrost liczby osób świadczących usługi w tym sektorze oraz małych firm wykorzystujących platformy cyfrowe do zwiększania swoich dochodów przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności. Dane szacunkowe są wprawdzie bardzo zróżnicowane, jednak prawdopodobnie co najmniej 666,000 osób w Polsce korzysta z elastycznego modelu zatrudnienia, wykonując zlecenia za pośrednictwem platform z użyciem aplikacji[1]. Przewidujemy, że liczba ta w nadchodzących latach znacznie wzrośnie.

W związku z wdrażaniem w Unii Europejskiej Dyrektywy w sprawie pracy za pośrednictwem platform, czyli przepisów regulujących pracę z wykorzystaniem aplikacji, uważamy, że warto zbadać konsekwencje gospodarcze, których można się spodziewać, jeśli Polska postanowiłaby odgórnie zmienić formę zatrudnienia osób dostarczających zamówienia z użyciem aplikacji („kurierów partnerskich"), uznając ich za osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy (a nie, jak obecnie, za niezależnych wykonawców). Do oszacowania wpływu na gospodarkę zastosowaliśmy zaawansowane techniki ilościowe.

Nasze modele ekonomiczne dowodzą, że odgórna zmiana formy zatrudnienia kurierów partnerskich polegająca na uznaniu ich za osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy negatywnie wpłynie na polskich konsumentów, lokalny handel i osoby współpracujące z platformami.

[1] ETUI, 2022

Zidentyfikowaliśmy trzy główne negatywne skutki zmian, w szczególności:

1

Ceny dla konsumenta wzrosną o **9–12%**, co będzie miało nieproporcjonalnie duży wpływ na gospodarstwa domowe o niższych dochodach.

2

Wzrost cen spowoduje spadek popytu na ofertę lokalnego handlu o **184–534 mln zł** (o tyle obniżą się roczne przychody tej branży). Dotknie to zwłaszcza małe i średnie przedsiębiorstwa, które są podstawą polskiej gospodarki i stanowią źródło utrzymania dla wielu polskich rodzin.

3

Zniknie **39 000–41 000** możliwości zarobkowych (**75–78%** obecnie dostępnych), co obniży roczne zarobki osób współpracujących z platformami o **24–71 mln zł**. W szczególności:

- Zmniejszy się dostępność elastycznych możliwości zarobkowych dla osób, które nie mogą nawiązać tradycyjnego stosunku pracy ze względu na jego małą elastyczność.
- Platformy będą zmuszone do konsolidacji dostępnych godzin przeznaczonych na realizację zadań i rozdzielenia ich pomiędzy mniejszą liczbę osób współpracujących z platformami

Dynamiczny rozwój elastycznych możliwości zarobkowych był – i nadal będzie – szczególnie cenny dla osób, którym trudno jest odnaleźć się na tradycyjnym rynku pracy, takich jak uciekający przed wojną ukraińscy uchodźcy. Około **45%** kurierów partnerskich nie pochodzi z Polsk[2]i; na terenie kraju przebywa ponad **992 000** zarejestrowanych uchodźców z Ukrainy[3]. Wielu z tych uchodźców – a także wielu polskich obywateli – wybiera aktywność zawodową pełniąc rolę niezależnego wykonawcy jako istotne źródło codziennego zarobkowania.

Nasza analiza ekonomiczna nawiązuje do wyników dwóch wysokiej jakości badań dotyczących nastawienia kurierów partnerskich i lokalnych firm do platform cyfrowych działających w oparciu o aplikacje. Firma Copenhagen Economics przeprowadziła obszerną ankietę wśród kurierów partnerskich w Polsce, a firma Norstat zbadała opinie lokalnych przedsiębiorstw, które sprzedają swoje towary z wykorzystaniem platform tego typu.

Około **56%** kurierów partnerskich twierdzi, że zajmuje się dostawą zamówień za pośrednictwem takich platform, aby uniknąć bezrobocia[4], a **66%** kurierów partnerskich uważa, że musiałoby obniżyć swoje koszty utrzymania, gdyby elastyczna forma zatrudnienia stała się niedostępna. Nie ulega wątpliwości, że elastyczność jest swoistym kołem ratunkowym dla setek tysięcy osób na polskim rynku pracy.

Kurierzy partnerscy wysoko cenią elastyczność i nie chcą – lub nie mogą – nawiązać tradycyjnego stosunku pracy. **Co najmniej 8 na 10 z nich twierdzi, że preferuje realizować się zawodowo za pośrednictwem platform oferujących dostawę zamówień z wykorzystaniem aplikacji (niż korzystać z innych możliwości zarobkowych, w tym tradycyjnych form zatrudnienia)[5].** Około 76% twierdzi natomiast, że gdyby ze względu na przepisy straciło możliwość elastycznego wyboru godzin pracy, zadań, pojazdów lub tras, rozważyłoby zaprzestanie aktywności zawodowej za pośrednictwem platform tego typu. Kurierzy partnerscy szacują, że bez możliwości świadczenia usług dostawy zamówień z użyciem aplikacji ich zarobki spadłyby średnio o około **20%**[6].

Co równie ważne, gospodarka oparta na zarobkowaniu za pośrednictwem platform stworzyła ogromne możliwości dla lokalnych sprzedawców – zwłaszcza małych firm – w zakresie rozszerzania i skalowania ich działalności. Na jednej ze zbadanych platform małe firmy stanowią **86%** wszystkich sprzedawców (sklepów i właścicieli restauracji) korzystających z dostawy zamówień z użyciem aplikacji w Europie, a gdy uwzględni się średnie przedsiębiorstwa, odsetek ten wzrasta do **97%**. Jednocześnie prawie **3 na 4** ankietowanych sprzedawców twierdzi, że jedną z najważniejszych zalet korzystania z platform tego typu jest docieranie do nowych klientów.[7]

Dalsza część raportu zawiera omówienie wpływu ekonomicznego odgórnej zmiany formy zatrudnienia na polskich konsumentów, lokalne firmy oraz samych kurierów partnerskich5.

[2]Copenhagen Economics, 2024. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich.
[3]Uchodźcy z Ukrainy zarejestrowani w Polsce, dane pobrane w marcu 2025 r. z UNHCR, dane rządowe. Wartość ta odzwierciedla liczbę zarejestrowanych obywateli Ukrainy i członków ich rodzin, którym nadano numer PESEL na mocy specjalnej ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.
[4]Copenhagen Economics, 2024. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich.
[5]Copenhagen Economics, 2024. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich.
[6]Copenhagen Economics, 2024. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich.
[7]Norstat, 2023. Badanie przeprowadzone wśród sprzedawców.

2 Wpływ zmiany formy zatrudnienia kurierów partnerskich na ceny dla konsumenta i popyt konsumencki

Podwyżki cen dla konsumenta

Ze względu na konsekwencje zmiany modelu zatrudnienia (omówione szerzej w rozdziale 4) przewidujemy, że oferowane klientom ceny usług dostawy zamówień wzrosną o **9–12%**[8].

Gdy ceny usług dostawy zamówień z użyciem aplikacji wzrosną, konsumenci zaczną rzadziej korzystać z tych usług i będą wybierać tańsze, alternatywne towary i usługi, na które wspomniany wzrost cen nie będzie miał wpływu.

Zakres, w jakim wzrost cen wpływa na wartość zakupów dokonywanych przez konsumentów, określa się mianem elastyczności cenowej popytu. Analitycy badający kalifornijskie przepisy dotyczące zmiany formy zatrudnienia tzw. gigersów (niezależnych wykonawców)[9] założyli, że usługi przewozu osób i dostawy zamówień z wykorzystaniem aplikacji cechują się elastycznością cenową popytu równą -1,2, co oznacza, że na każdy 1% wzrostu cen klienci zamówią o 1,2% mniej. Założenie to zostało również przyjęte przez ekonomistów, którzy poparli objęcie kierowców taksówek świadczących usługi przez aplikację w Nowym Jorku ochroną podobną do tej, która przysługuje osobom pozostającym w tradycyjnym stosunku pracy.[10]

Szacunkowe wyniki podajemy jako przedział wartości, a w bardziej konserwatywnym scenariuszu przyjmujemy, że klienci mogą mieć mniejszą elastyczność cenową popytu równą -0,55 (na podstawie badania Beacon Economics w Massachusetts)[11]. Oznaczałoby

9-12%

Wzrost cen dla konsumenta

Oferowane klientom ceny dostawy zamówień z użyciem aplikacji wzrosną o **9-12%**

[8]Koszt zmiany formy zatrudnienia jest obliczany następująco:

$$\frac{\text{koszt po wdrożeniu przepisów} - \text{koszt przed wdrożeniem przepisów}}{\text{koszt przed wdrożeniem przepisów}} = \frac{[(1+20.48\%)\,x] - [(40\% * (1+20.48\%)\,x) + (60\% * x)]}{[(40\% * (1+20.48\%)\,x) + (60\% * x)]} \approx 11.54\%$$

Analitycy z innej firmy prowadzący badania w Kalifornii (patrz następna strona) założyli, że przedsiębiorstwa przeniosą wzrost kosztów w 100% na klientów. My w naszym scenariuszu bazowym przyjęliśmy konserwatywnie dolną granicę przeniesienia kosztów na poziomie 75%, a w scenariuszu pesymistycznym – 100%.

[9]D. Lewin, W. Hamm, M. Kim, Berkeley Research Group, „Analysis of driver jobs if gig economy companies must reclassify drivers as employees rather than independent contractors" (Jak zmieni się praca kierowców, gdy firmy działające w modelu „gig economy" będą musiały zmienić ich formę zatrudnienia z niezależnych wykonawców na osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy), maj 2020 r.

[10]J. Parrott i M. Reich, raport dla organizacji New York City Taxi and Limousine Commission, „An Earnings Standard for New York City's App-based Drivers: Economic Analysis and Policy Assessment" (Standard zarobków kierowców taksówek na aplikację w Nowym Jorku: analiza ekonomiczna i ocena polityki), lipiec 2018 r.

[11]T. Osman, Beacon Economics, „How many app-based jobs would be lost by converting rideshare and food delivery drivers from independent contractors into employees in the Commonwealth of Massachusetts?" („Ile miejsc pracy na platformach wykorzystujących aplikacje zniknęłoby, gdyby forma zatrudnienia kierowców i dostawców zamówień w stanie Massachusetts zmieniła się z niezależnych wykonawców na osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy?"), luty 2022 r.

to, że przy wzroście cen o każdy 1% konsumenci będą zamawiać o 0,55% mniej. W tym bardziej konserwatywnym scenariuszu konsumenci nie zmieniają tak bardzo swoich wydatków, więc wpływ na popyt i możliwości zarobkowe jest mniejszy.

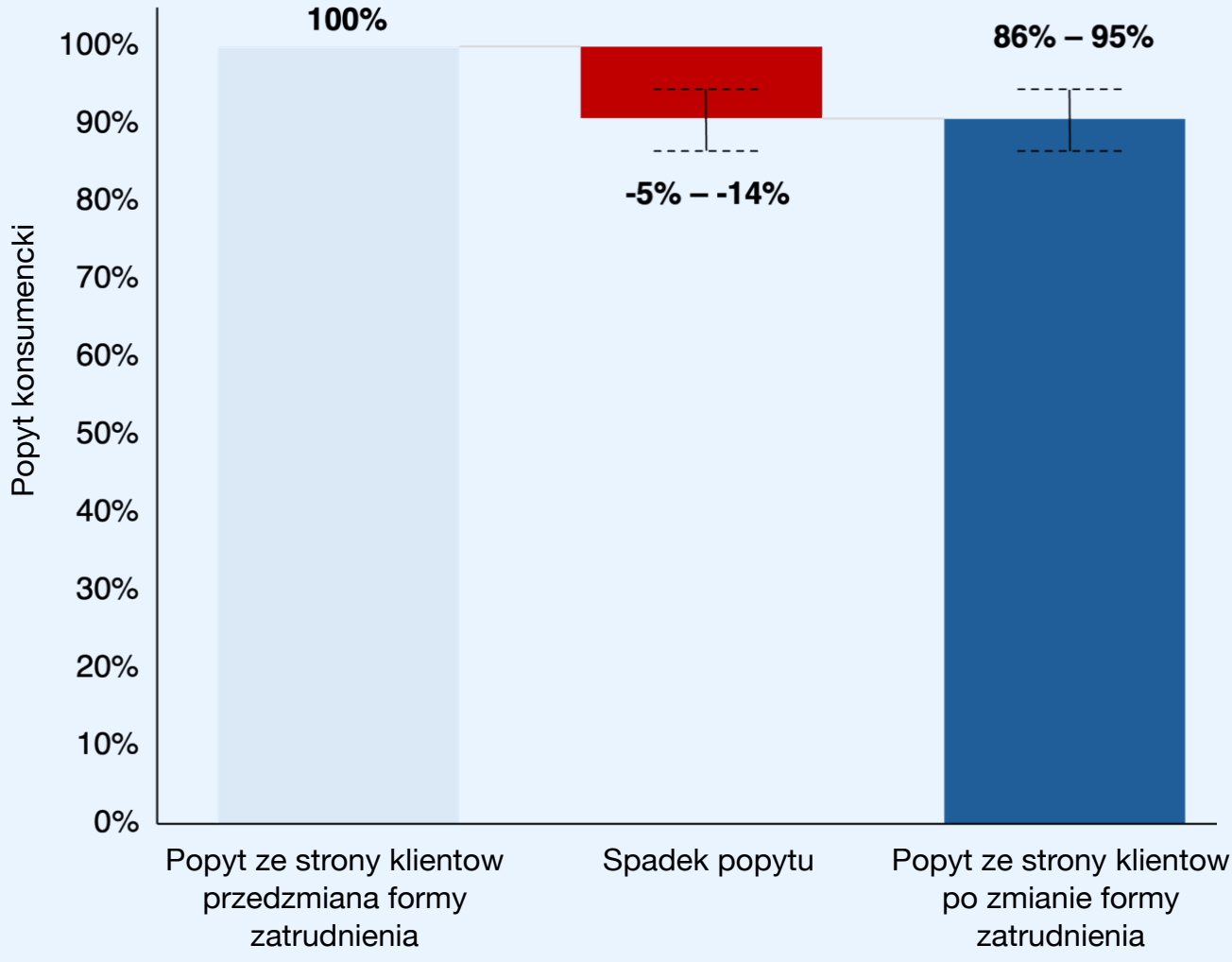
Aby oszacować spadek popytu ze strony klientów na usługi dostawy zamówień z wykorzystaniem aplikacji, przemnożyliśmy prognozowany wzrost cen dla konsumenta wynoszący **8,7–11,5%** i elastyczność cenową popytu na poziomie od **-0,55 do -1,2**. Wynik to **5–14%.**

» 5-14%

Niższy popyt ze strony konsumentów na usługi dostawy zamówień z użyciem aplikacji Ze względu na duży wzrost cen dla konsumenta przewidujemy spadek popytu ze strony klientów na usługi dostawy zamówień z użyciem aplikacji o **5–14%**.

Ten spadek popytu odzwierciedla zmniejszenie liczby zamówień, którego mogą doświadczyć lokalni sprzedawcy – głównie małe i średnie firmy – po zmianie formy zatrudnienia niezależnych wykonawców dostarczających zamówienia z wykorzystaniem aplikacji, polegającej na uznaniu ich za osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy.

Rysunek 1. Spadek popytu ze strony konsumentów o 5–14%

3 Utrata zysków przez sprzedawców

Badanie firmy Norstat wykazało, że w Europie **97%** respondentów – takich jak sklepy detaliczne i właściciele restauracji – stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa. Aż **87%** sprzedawców prowadzi swoją działalność tylko w **1 lub 2 placówkach**. Sprzedawcy ci w dużym stopniu korzystają z aplikacji do zamawiania z dostawą, aby docierać do nowych klientów, zwiększać przychody i konkurować z dużymi platformami e-commerce.[12]

Na podstawie danych branżowych szacujemy, że na platformach oferujących dostawę zamówień z użyciem aplikacji składanych jest w Polsce ponad **milion** zamówień tygodniowo. Prawie **91%** tych zamówień trafia do restauracji, a pozostałe **9%** do sklepów. Całkowity roczny przychód generowany przez sprzedawców dzięki tym zamówieniom wynosi ponad **3,8 mld zł**, a średnia wartość zamówienia wynosi **67 zł** w przypadku restauracji i **97 zł** w przypadku sklepu.

Przy założeniu, że w branży dostawy zamówień z użyciem aplikacji w Polsce roczny wskaźnik wzrostu w ciągu najbliższych pięciu lat wyniesie **7,1%**[13], roczne przychody sprzedawców prawdopodobnie przekroczą w 2030 r. poziom **5,4 mld zł**[14]

Zmiana formy zatrudnienia spowoduje jednak spadek popytu konsumenckiego o **5–14%**, co w 2025 r. przełoży się na obniżenie przychodów sprzedawców o **184–534 mln zł**. W 2030 r. roczne przychody sprzedawców zmniejszą się o **250–750 mln zł** w wyniku zmiany formy zatrudnienia kurierów partnerskich, którzy przestaną być niezależnymi wykonawcami, a zaczną być uznawani za osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy.[15]

Mniejsze przychody sprzedawców przełożą się na niższe dochody podatkowe budżetu państwa. Przyjmując ostrożnie, że wszyscy sprzedawcy są małymi podatnikami płacącymi obniżoną stawkę podatku, szacujemy, że roczne dochody podatkowe spadną z powodu zmian w 2025 r. o **17–48 mln zł.** W 2030 r. dochody podatkowe wyniosą o **23–67 mln zł** mniej niż bez zmiany przepisów.

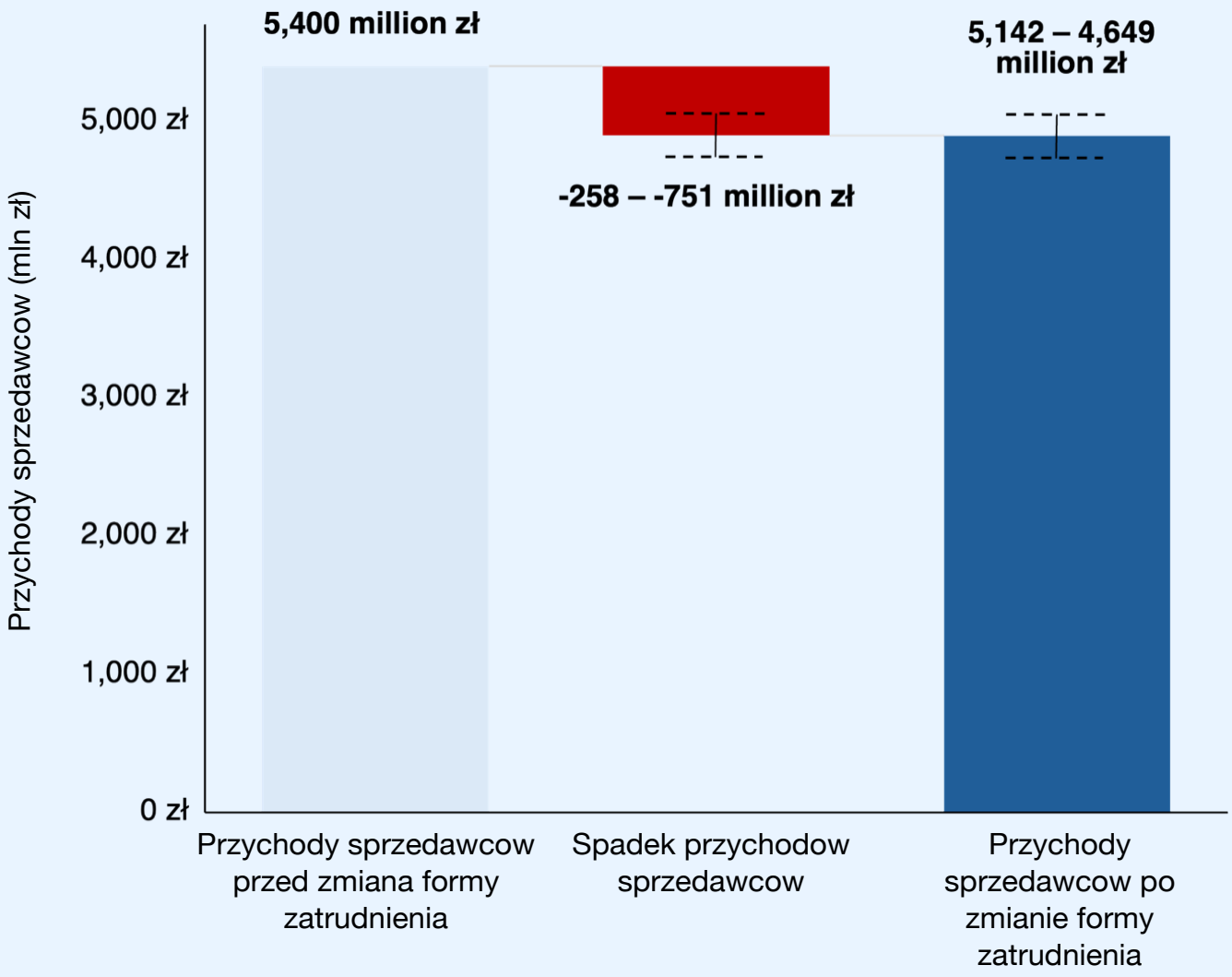
Utrata zysków przez sprzedawców

W 2030 r. roczne przychody sprzedawców będą mniejsze o **250–750 million zł**

[12]McKinsey, „Retail's need for speed: Unlocking value in omnichannel delivery" („Handel detaliczny musi działać szybko: wydobywanie wartości z dostaw za pośrednictwem wszystkich kanałów"), 8 września 2021 r.
[13]Skumulowany roczny wskaźnik wzrostu (CAGR) prognozowany przez firmę Statista.
[14] Prognozowane przychody = 3,84 mld zł * (1 + CAGR) ^ 5
[15] Przewidywany spadek = przewidywane przychody – [(spadek bazowy * (1 + CAGR)^5)], gdzie spadek bazowy wynosi odpowiednio 184 mln zł i 534 mln zł.
[16] 97% sprzedawców korzystających z platform oferujących dostawę zamówień z użyciem aplikacji to małe i średnie przedsiębiorstwa, dlatego konserwatywnie zakładamy, że sprzedawcy płacą niższą stawkę podatku w wysokości 9% obowiązującą małych podatników, a nie standardową stawkę podatku CIT wynoszącą w Polsce 19%.

Rysunek 2. W 2030 r. straty przychodów przez sprzedawców wyniosą nawet 750 mln zł rocznie.

4 Mniejsza liczba godzin pracy i niższe zarobki osób współpracujących z platformami

Kurierzy partnerscy wykonują zlecenia z wykorzystaniem aplikacji, ponieważ cenią elastyczność wynikającą z możliwości dobierania godzin pracy według własnego uznania, odrzucania zleceń dostawy, których nie chcą realizować, a także wykonywania zadań w dogodnym dla siebie czasie, miejscu i wymiarze godzin za pośrednictwem wielu aplikacji jednocześnie. Są zadowoleni z faktu, że w praktyce są sami dla siebie szefami mogąc elastycznie łączyć realizację zleceń z innymi zobowiązaniami, takimi jak inne zobowiązania zawodowe, opieka nad bliskimi, edukacja lub zainteresowania.

W naszej analizie skupiliśmy się na ilości "zajętego czasu", który kurierzy partnerscy spędzają pracując za pośrednictwem platform oferujących dostawę zamówień z użyciem aplikacji. „Zajęty czas" oznacza czas spędzony na aktywnym realizowaniu dostaw zamówień do klienta lub w drodze po odbiór zamówienia od sprzedawcy. Istnieją dwa powody, dla których uważamy, że liczba godzin, w których kurier partnerski jest „zajęty" wykonywaniem zadania, lepiej odzwierciedla czas poświęcony na wykonywanie zadań w elastycznym modelu, niż łączny czas, przez który dana osoba jest zalogowana do którejkolwiek aplikacji.

Po pierwsze: **24%** kurierów partnerskich deklaruje, że ma otwartych wiele aplikacji do realizacji dostaw w tym samym czasie, aby móc wybrać preferowane zlecenie dostawy (wielu z nich jest zalogowanych do wielu aplikacji jednocześnie[17]), chcemy więc uniknąć podwójnego liczenia.

Po drugie: wiele osób współpracujących przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji wykorzystuje czas, w którym nie wykonuje dostaw, lecz jest online z otwartą aplikacją do ich obsługi, na wypełnianie innych obowiązków. Prawie **jedna trzecia** kurierów partnerskich twierdzi na przykład, że gdy nie jest zajęta realizacją dostaw, wykorzystuje czas online na wykonywanie innych obowiązków w tym odpowiadanie na e-maile lub odbieranie telefonów. Co więcej, około **40%** kurierów partnerskich przyznaje, że w czasie gdy są zalogowani na platformie, ale nie realizują akurat dostaw, czytają, słuchają muzyki lub podcastów bądź oglądają telewizję.

Współpracą z partnerami kurierskimi zajmują się niezależne firmy („floty"), które zawierają umowy handlowe na warunkach rynkowych z platformami oferującymi dostawę zamówień. Floty odprowadzają składki na ubezpieczenie społeczne (do ZUS) w imieniu kurierów partnerskich, o ile czas poświęcony na wykonywanie

[17]Copenhagen Economics, 2024. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich

zleceń jest wystarczający dla stałego osiągania zarobków. W przypadku tych osób współpracujących z platformami, którzy nie osiągają progu minimalnej liczby godzin, wprowadzenie stosunku pracy oznaczałoby konieczność przekazywania przez platformy dodatkowych **20,48%** ich wynagrodzenia brutto na świadczenia.[18]

Nasza analiza danych branżowych i publicznych wykazała, że floty odprowadzają już składki do ZUS dla prawie **40%** kurierów partnerskich w Polsce, natomiast ponad **60%** kurierów partnerskich realizuje zlecenia w mniejszym wymiarze godzinowym (zapewne traktując dostawę zamówień jako dodatkowe źródło dochodu), a zatem nie kwalifikuje się obecnie do odprowadzania składek do ZUS. Dla około **58%** kurierów partnerskich jest to praca dodatkowa[19], a wielu z nich odprowadza już składki w ramach innych form zatrudnienia w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

Z naszych analiz wynika, że kurierzy partnerscy zarabiają średnio około **37 zł** (po odliczeniu kosztów[20]) za każdą godzinę aktywnej realizacji zleceń, czyli więcej niż wynosi średnie wynagrodzenie godzinowe wynoszące **35 zł** w przypadku wykonywania podobnych zadań[21]. Jeżeli firmy oferujące dostawę zamówień z użyciem aplikacji będą otrzymywać mniej zamówień, kurierzy partnerscy będą mieli mniej godzin na realizację zleceń, co spowoduje spadek ich zarobków.

Na podstawie naszej analizy danych branżowych dotyczących Polski szacujemy, że osoby współpracujące z platformami przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji realizują obecnie zlecenia w całej branży łącznie przez ponad **267 000 godzin** tygodniowo. Jeżeli popyt klientów na dostawę zamówień spadnie o 5–14%, liczba godzin poświęcanych na realizację dostaw w branży zamówień z użyciem aplikacji w Polsce zmniejszy się o **13 000–37 000 godzin.**

MNIEJSZA LICZBA DOSTĘPNYCH GODZIN PRACY TYGODNIOWO

Łączna liczba dostępnych godzin aktywności kurierów partnerskich zmniejszy się o 13 000–37 000 godzin tygodniowo.

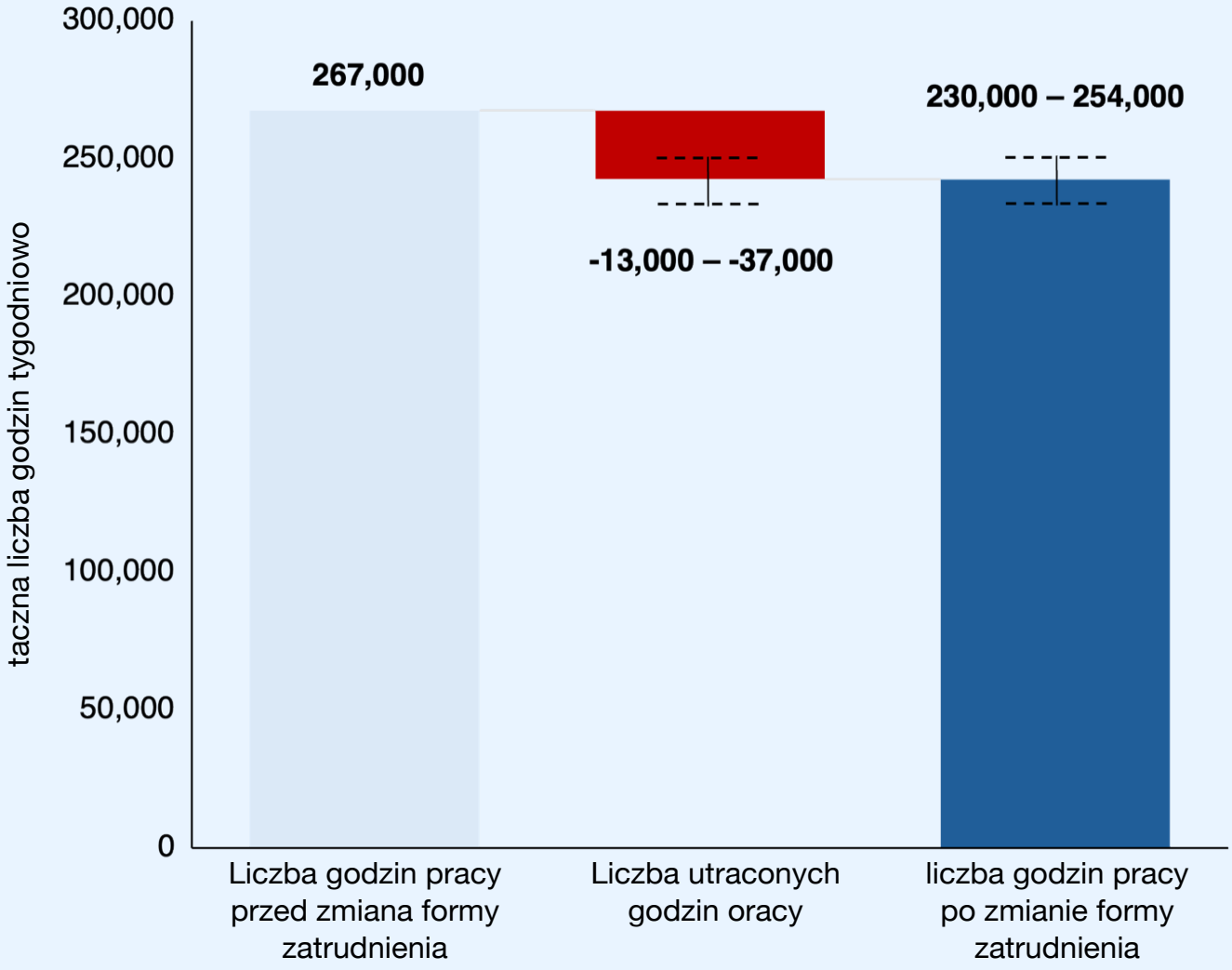
[18]PwC World Tax Summaries, Poland. https://taxsummaries.pwc.com/poland/individual/other-taxes

[19]Copenhagen Economics, 2024. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich

[20]Analitycy z Cornell University ustalili, że koszty osób pracujących z użyciem aplikacji wynoszą średnio 10% ich zarobków brutto. L. Hyman et. al (2020), „Platform driving in Seattle" („Kierowcy na aplikację w Seattle").

[21]E. Svilenok, „Average salary in Poland per hour and per month 2024" („Średnie wynagrodzenie godzinowe i miesięczne w Polsce w 2024 r.").

Rysunek 3. Łączna liczba dostępnych godzin realizacji zleceń zmniejszy się o 13 000–37 000 godzin tygodniowo

Spadek liczby godzin realizacji zleceń oznacza obniżenie zarobków kurierów partnerskich

Zmniejszenie liczby godzin realizacji zleceń o 5–14% spowoduje podobny spadek zarobków kurierów partnerskich

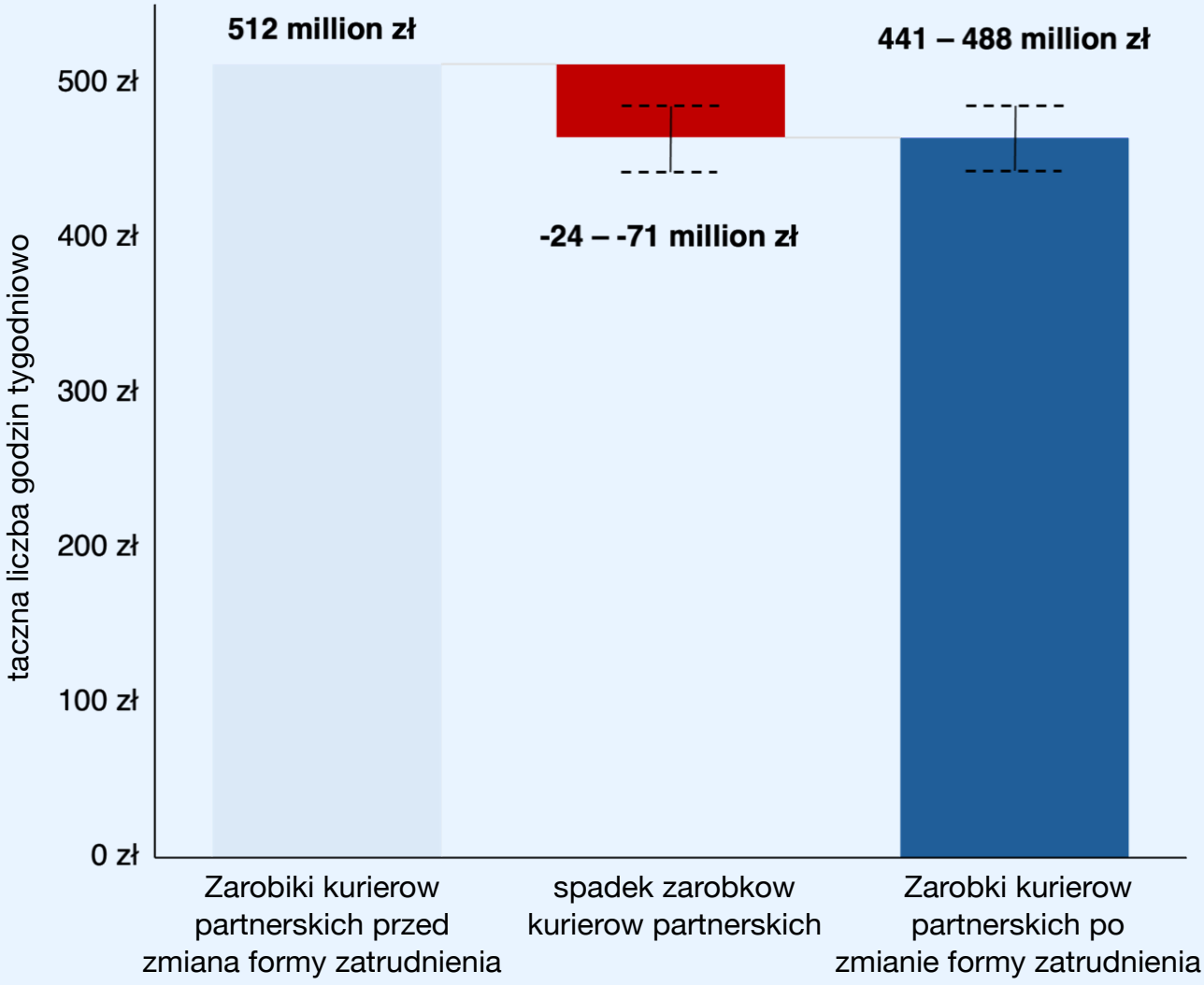
Przy średniej stawce godzinowej wynoszącej 37 zł (po odliczeniu kosztów) zmniejszenie liczby godzin poświęconych na realizację zadań o 13 000–37 000 godzin tygodniowo na przestrzeni 52 tygodni w roku oznaczałoby obniżenie rocznych zarobków osób współpracujących z platformami przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji w Polsce o **24–71 mln zł** (po odliczeniu kosztów).

Obniżenie zarobków zmusi osoby realizujące zlecenia za pośrednictwem platform do ograniczenia wydatków, a tym samym wpłynie niekorzystnie na dochody podatkowe budżetu państwa. Zakładając wyłącznie podstawową stawkę VAT (i ostrożnie nie uwzględniając obniżenia wpływów z podatku PIT), szacujemy, że roczne dochody podatkowe zmniejszą się z powodu obniżenia przychodów partnerów kurierskich o **6–16 mln zł.**

Niższe roczne zarobki osób współpracujących z platformami

Szacujemy, że roczne zarobki osób współpracujących z platformami zmniejszą się o **24–71 mln zł (po odliczeniu kosztów).**

Rysunek 4. Zarobki osób współpracujących z platformami niższe nawet o 71 mln zł (po odliczeniu kosztów)

5 Ograniczenie możliwości zarobkowych

Zdecydowana większość kurierów partnerskich ceni elastyczność, jaką zapewnia status niezależnego wykonawcy mogącego realizować zlecenia w dogodnym dla siebie czasie, miejscu i wymiarze godzin, ponieważ nie może zobowiązać się do przestrzegania odgórnie ustalonego harmonogramu czasu pracy obowiązującego w przypadku tradycyjnych form zatrudnienia. Około **76%** kurierów partnerskich twierdzi, że gdyby ze względu na przepisy straciło możliwość elastycznego wyboru czasu realizacji zleceń i zadań, pojazdów lub tras, rozważyłoby zaprzestanie aktywności zawodowej za pośrednictwem platform oferujących dostawę zamówień z użyciem aplikacji.

Zmiana formy zatrudnienia osób zajmujących się dostawą zamówień z użyciem aplikacji miałaby znaczące konsekwencje dla możliwości zarobkowych dostępnych dla Polaków i uchodźców z Ukrainy, którzy dzięki dostępowi do platform oferujących dostawę zamówień z użyciem aplikacji mogą realizować zlecenia w elastycznym modelu i zarabiać.

Szacujemy, że dzięki platformom oferującym dostawę zamówień z użyciem aplikacji obecnie w Polsce dostępne są możliwości zarobkowania dla ponad **52 000** osób współpracujących z platformami. Liczba ta została ustalona w oparciu o oszacowaną przez nas łączną liczbę zajętych godzin w każdym tygodniu zsumowanych dla całej branży, podzieloną przez średnią liczbę zajętych godzin, które kurierzy partnerscy obecnie decydują się poświęcać na realizację zadań (około 5 godzin).

Model wpływu zmiany formy zatrudnienia na możliwości zarobkowe jest oparty na **dwóch kanałach:**

Pierwotna utrata możliwości zarobkowych spowodowana spadkiem popytu

Jeśli ceny wzrosną, klienci zareagują obniżeniem popytu na usługi dostawy zamówień z użyciem aplikacji, co doprowadzi do zmniejszenia liczby godzin realizacji zleceń dostępnych dla kurierów partnerskich.

Z naszego modelu wynika, że uznanie osób współpracujących z platformami przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji za osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy spowodowałoby spadek dostępnej dla nich tygodniowo liczby godzin o **13 000–37 000 godzin.** Gdyby kurierzy partnerscy korzystający z aplikacji, którzy będą w stanie kontynuować współpracę z platformami, mogli nadal realizować zlecenia przez około **5 godzin** tygodniowo, nastąpiłaby utrata od **2500 do 7200** możliwości zarobkowych, co oznacza zmniejszenie obecnych możliwości zarobkowych o **5–14%** tylko z powodu niższego popytu ze strony klientów.

Wtórna utrata możliwości zarobkowych spowodowana odgórnie ustalonym harmonogramem czasu pracy

Zmiana formy zatrudnienia osób zajmujących się dostawą zamówień z użyciem aplikacji wynikająca z uznania ich za osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy pozbawiłaby je elastyczności, która umożliwia im zarabianie na własnych warunkach. 77% kurierów partnerskich przyznaje, że praca przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji umożliwia im swobodne łączenie aktywności zawodowej z innymi zajęciami (np. zainteresowaniami, podróżami, sportem, nauką itp.), a 81% kurierów partnerskich twierdzi, że możliwość elastycznego decydowania o liczbie godzin poświęcanych na realizację zleceń w danym tygodniu jest korzyścią, której nie mogliby uzyskać w ramach innych możliwości zarobkowych.

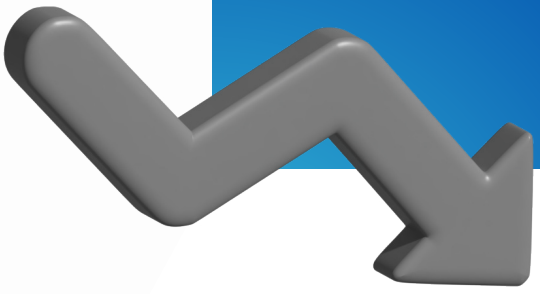
Jeśli jednak polskie władze uznają osoby zarobkujące przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji za pozostające w tradycyjnym stosunku pracy, przewidujemy, że firmy będą zmuszone zacząć kontrolować harmonogramy czasu pracy osób zatrudnionych i wprowadzić działania w zakresie zarządzania wydajnością. Pozwalanie partnerom kurierskim na pracę w niewielkim wymiarze godzin, rozpoczynanie i kończenie pracy w dogodnym dla siebie czasie, wybieranie zadań do zaakceptowania lub odrzucenia bądź tymczasową rezygnację z pracy byłoby dla takich firm nieuzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia, gdyż przez cały ten czas musiałyby płacić osobom zatrudnionym wynagrodzenie.

Minimalna wymagana liczba godzin do realizacji zleceń nie jest obecnie określona, a większość kurierów partnerskich decyduje się na aktywność pracę w wymiarze mniejszym niż 5 godzin zajętego czasu tygodniowo.[22]

Należy się spodziewać, że osoby współpracujące z platformami przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji po przejściu na tradycyjną formę zatrudnienia będą zobowiązane do

Utrata możliwości zarobkowych

Zniknie **39 000–41 000** możliwości zarobkowych związanych z dostawą zamówień z użyciem aplikacji, co stanowi **75–78%** obecnych możliwości zarobkowych w tym sektorze.

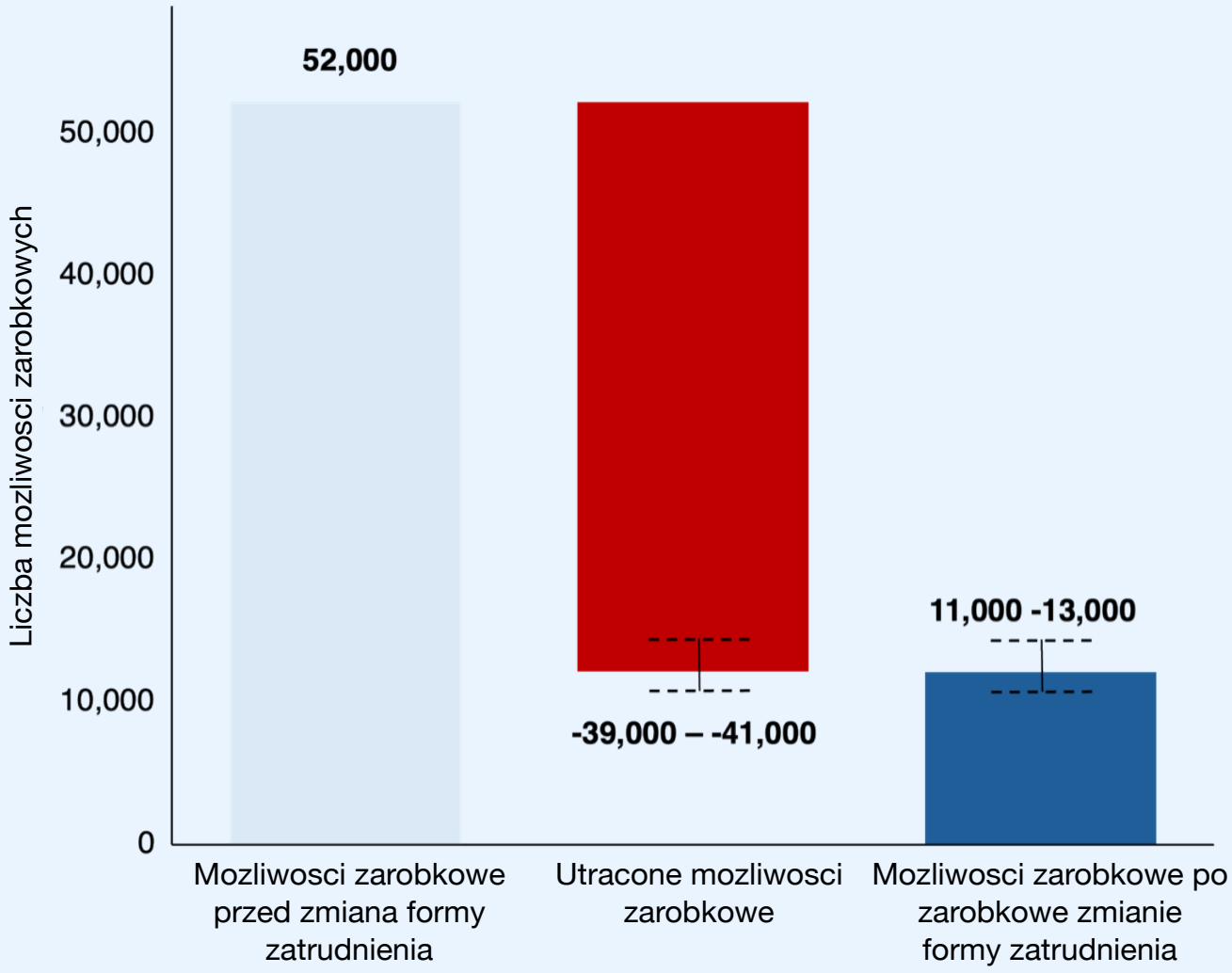

[22]Analiza PPG na podstawie danych branżowych

przepracowania minimalnej liczby godzin tygodniowo. Zakładamy, że firmy będą musiały wymagać od każdej osoby zatrudnionej przepracowania **20 lub 40 godzin**[23] tygodniowo, co odpowiada pracy na pół etatu lub w pełnym wymiarze godzin. Założenie to jest ostrożniejsze niż założenia analityków prowadzących badania w Kalifornii (cytowane powyżej), którzy przyjęli, że firmy oferujące przewóz osób i dostawę zamówień będą wymagać od wszystkich osób zatrudnionych pracy w wymiarze **40 godzin**[24] tygodniowo.

Gdy mniejsza liczba dostępnych godzin do przepracowania zostanie skonsolidowana w sposób umożliwiający utworzenie stanowisk, na których praca wykonywana będzie w pełnym wymiarze lub w połowie pełnego wymiaru czasu pracy, liczba możliwości zarobkowych spadnie łącznie o **39 000–41 000** (wartości te obejmują wpływ niższego popytu ze strony klientów). Odpowiada to spadkowi liczby osób współpracujących z platformami oferującymi dostawę zamówień z użyciem aplikacji o **75–78%.**

Rysunek 5. Utrata 75–78% możliwości zarobkowych

[23]Zakładamy, zgodnie z wcześniejszymi badaniami, że „zajęty czas" stanowi około 75% całkowitego czasu, w którym kurierzy partnerscy korzystający z aplikacji są w niej zalogowani.
[24]W przeliczeniu z „zajętego czasu" na całkowity czas zalogowania w aplikacji.
[25]Copenhagen Economics. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich.

85% uważa, że nowe przepisy nie powinny zmuszać ich do rezygnacji ze statusu niezależnego wykonawcy na rzecz tradycyjnej formy zatrudnienia wbrew ich woli.

85% twierdzi, że ustawodawcy powinni zapewnić osobom samozatrudnionym pracującym za pośrednictwem platform możliwość swobodnego wyboru czasu aktywności, zadań do wykonania i firm, dla których pracują.

73% utrzymuje, że rozważyłoby zaprzestanie świadczenia usług za pośrednictwem platform wykorzystujących aplikacje, gdyby straciło możliwość swobodnego wyboru dni i godzin aktywności zawodowej.[25]

[25]Copenhagen Economics. Badanie przeprowadzone wśród kurierów partnerskich.

6 Załącznik: Metodologia

Nasza metoda modelowania opiera się na metodologii opracowanej przez firmę Beacon Economics (2022)[26] – która badała wpływ zmiany statusu kierowców i dostawców zamówień pracujących za pośrednictwem platform wykorzystujących aplikacje w amerykańskim stanie Massachusetts – oraz Berkeley Research Group (BRG) w raporcie[27] z 2020 r. na temat utraty miejsc pracy przez kalifornijskich kierowców i dostawców zamówień korzystających z aplikacji.

Pozyskaliśmy zastrzeżone, zanonimizowane dane branżowe, które pomogły nam oszacować liczbę kurierów partnerskich na wszystkich platformach oferujących dostawę zamówień z użyciem aplikacji w Polsce w okresie trzech miesięcy, a także liczbę ich godzin pracy oraz zarobki. Przeanalizowaliśmy również dane dotyczące zamówień i przychodów sprzedawców w tym samym okresie.

W pierwszej kolejności oszacowaliśmy wzrost cen dla konsumenta. Klienci reagują na wyższe ceny, zmniejszając popyt na usługi dostawy zamówień z użyciem aplikacji.
Nasz model obejmuje dwa scenariusze: bazowy i pesymistyczny.

Scenariusz bazowy

Scenariusz ten przedstawia minimalny wpływ, jakiego można się spodziewać w przypadku zmiany formy zatrudnienia. Przyjęliśmy konserwatywne założenie, że wzrost kosztów częściowo (w 75%) przyczyni się do wzrostu cen, a „elastyczność cenowa" klientów wyniesie -0,55, co oznacza, że na każdy 1% wzrostu cen popyt klientów spadnie o 0,55%.

Scenariusz pesymistyczny

Scenariusz ten odzwierciedla potencjalnie większy negatywny wpływ. Przyjęliśmy założenie, że wzrost kosztów w pełni (w 100%) przyczyni się do wzrostu cen, a „elastyczność cenowa" klientów wyniesie -1,2, co oznacza, że na każdy 1% wzrostu cen popyt klientów spadnie o 1,2%.

Niższy popyt ze strony klientów pociągnie za sobą spadek liczby zamówień otrzymywanych przez sprzedawców. Spowoduje to obniżenie przychodów lokalnych firm, które będą sprzedawać mniej towarów za pośrednictwem platform oferujących dostawę zamówień z użyciem aplikacji. To z kolei zmniejszy liczbę godzin pracy dostępnych dla osób zatrudnionych przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji, a także ich łączne zarobki oraz liczbę dostępnych możliwości zarobkowych.

[26] T. Osman, Beacon Economics, „How many app-based jobs would be lost by converting rideshare and food delivery drivers from independent contractors into employees in the Commonwealth of Massachusetts?" („Ile miejsc pracy na platformach wykorzystujących aplikacje zniknęłoby, gdyby forma zatrudnienia kierowców i dostawców w stanie Massachusetts zmieniła się z niezależnych wykonawców na osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy?"), luty 2022 r.

[27] D. Lewin, W. Hamm, M. Kim, Berkeley Research Group, „Analysis of driver jobs if gig economy companies must reclassify drivers as employees rather than independent contractors" („Jak zmieni się praca kierowców, gdy firmy działające w modelu „gig economy" będą musiały zmienić ich formę zatrudnienia z niezależnych wykonawców na osoby pozostające w tradycyjnym stosunku pracy"), maj 2020 r.

Osoby zarobkujące przy dostawie zamówień z użyciem aplikacji musiałyby również przejść na odgórnie ustalony harmonogram czasu pracy (przyjęliśmy ostrożne założenie, że połowa osób, które utrzymają pracę po przejściu na tradycyjną formę zatrudnienia, będzie pracować w niepełnym, a połowa – w pełnym wymiarze czasu pracy). Zmniejszy to możliwości zarobkowe dla ogromnej rzeszy osób, ponieważ firmy będą zmuszone zatrudniać tylko ułamek pierwotnej liczby osób i wymagać od każdej z nich pracy w dłuższym i stałym wymiarze godzin.

Mniejsza liczba dostępnych godzin pracy (ze względu na niższy popyt ze strony klientów) musiałaby zatem zostać podzielona pomiędzy znacznie mniejszą liczbę osób zatrudnionych.

Mówiąc w uproszczeniu: mniejszy tort będzie trzeba podzielić pomiędzy mniejszą liczbę osób.

Dodatkowe informacje na temat naszej metodologii są dostępne na życzenie.

Firma Pragmatic Policy Group LLC dołożyła wszelkich starań, aby informacje zawarte w niniejszej publikacji były dokładne i aktualne, ale nie oświadcza ani nie gwarantuje, że są one dokładne, wiarygodne, aktualne, kompletne i adekwatne. Przed wykorzystaniem informacji zawartych w niniejszej publikacji czytelnik powinien samodzielnie ocenić i zweryfikować ich dokładność, wiarygodność, aktualność, kompletność i adekwatność. Informacje zawarte w niniejszej publikacji nie stanowią porady prawnej, finansowej ani innej porady specjalistycznej. Czytelnik powinien uzyskać niezależną poradę prawną lub specjalistyczną dostosowaną do swojej sytuacji. W maksymalnym zakresie dozwolonym przez prawo Pragmatic Policy Group LLC wyklucza odpowiedzialność za jakiekolwiek straty, niezależnie od ich przyczyny (w tym w wyniku zaniedbania), związane bezpośrednio lub pośrednio z korzystaniem z jakichkolwiek treści zawartych w niniejszej publikacji lub opieraniem się na nich. Pragmatic Policy Group LLC zastrzega sobie prawa autorskie do niniejszej publikacji. Żadna część niniejszego dokumentu nie może być powielana w jakikolwiek sposób bez pisemnej zgody firmy Pragmatic Policy Group LLC.

Oliver Browne
Główny Ekonomista
pragmaticpolicygroup.com
oliver@pragmaticpolicygroup.com
+1 646 265 3758